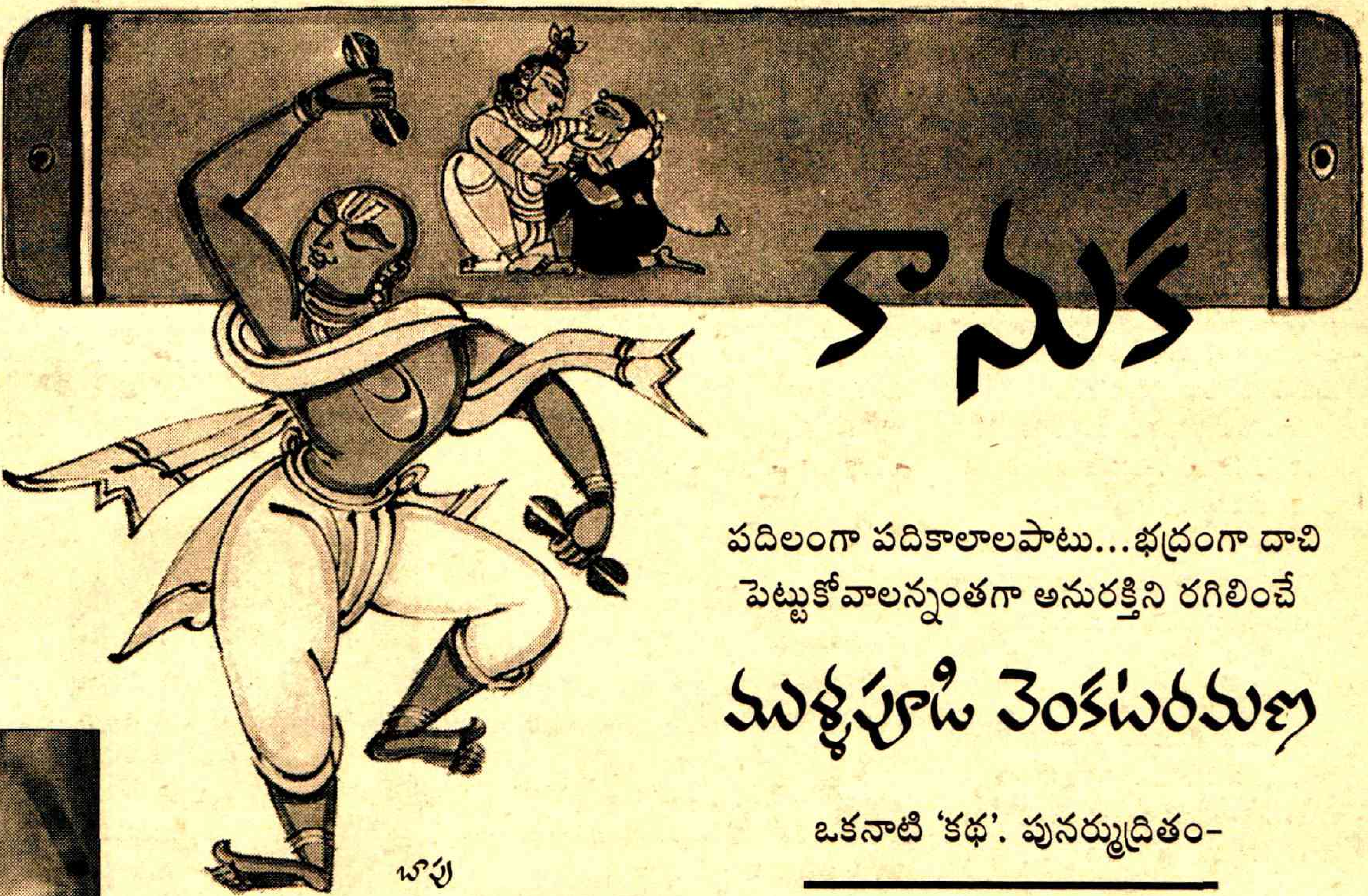

కానుక

పదిలంగా పదికాలాలపాటు...భద్రంగా దాచి పెట్టుకోవాలన్నంతగా అనురక్తిని రగిలించే

మల్లపూడి వెంకటరమణ

ఒకనాటి 'కథ'. పునర్ముద్రితం-

"సత్యాన్ని అన్వేషించబోయే కాటిని-స్క్వేర్ రూట్ ఆఫ్ మైనెస్ వన్ కనిపెట్టు అని గణిత శాస్త్రారాధకుడు అన్నాడు; ఏడు రంగుల కలయికలో వెదక మని చిత్రకారుడన్నాడు; సప్తస్వరాల సమ్మేళనంలో వెదకమని నాదారాధకుడన్నాడు. సత్యాసత్య నిదానానికి ఈ వాక్యకారుడికి అర్హత ఉందని కాదు. నేతి నేతి అనుకోడం కూడా చేతకాదు. కాని, అలా అనుకుని, ఏదో పరమార్థాన్ని అనుభూతికి తెచ్చుకోగలిగిన ఒక వ్యక్తి గురించి రాయాలన్న ఆశతో రాసిందీ కథ"

పొద్దు వాటారి నప్పటినుంచి మర్రిచెట్లలోంచి ఊడలు ఊడలుగా దిగజారుతున్న చీకటి, చెలమై చెరువై చెలరేగిన యమునై సముద్రమై భూమినంతా ముంచివేసింది. ఆకాశమెత్తున ముంచేసింది. రాధ కంటి కాటుకలా కృష్ణుడివంటి నలుపులా నందుడి యింటి చల్లలా చిక్కబడింది.

చెట్టుకింద చీకటిమధ్య చితుకుల మంటలు కృష్ణుడి మీద ఎర్రపట్టు కండువాలా కదలాడుతున్నాయి. చీకటి చిక్కదనాన్ని వెలుగెత్తి చాటుతున్నాయి. మంటలో ఊచ కాలుస్తున్న గోపన్న ముఖం మీద - అతని పక్కన చెల్లాచెదరుగా పడివున్న వేణువులమీద కొంచెం అవతలగా బొత్తిక ట్టివున్న వెదుళ్ళమీద వెలుగునీడల భాషతో కావ్యాలు రాస్తున్నాయి.

ఇంక మూడు ఝాములుపోతే సప్తమి తెల్లవారుతుంది. కృష్ణుడి పుట్టినరోజు వచ్చేస్తుంది. పాతిక పండగలనాడు గోపన్న ఆరంభించిన వేణు నిర్మాణం ఇంకా తెమలలేదు. రేపటికైనా సాధించి, తన వేణువును ఆయనకు సమర్పించాలి. రేపివ్వలేకపోతే ఇంక ఈ జన్మకివ్వలేడు...వేళయిపోయింది.

" నాయనా, బువ్వ దినవే " అన్నాడు చిన్న గోపన్న వచ్చి. గోపన్న కీమాట వినపడలేదు.

అతని హృదయం బృందావనిలో ఉంది. అక్కడకు కృష్ణుడు వస్తాడు. వచ్చే వేళయింది. అప్పుడే గోపికల అందెల రవళి వినిపిస్తోంది. గాజుల గలగలలు, నవ్వుల కిలకిలలు వినిపిస్తున్నాయి. ఇవతల వెదురు పొదలు సన్నగా ఈలవేస్తున్నాయి. ఈ ఉపశ్రుతులన్నిటినీ కలుపుకుని కొద్ది క్షణాలలో మోహన మురళీరవళి వినవస్తుంది.

గోపన్న ఎన్ని యుగాలుగా అక్కడ చెట్ల మాటున కూర్చున్నాడో అతనికే తెలియదు. ఆకులలో ఆకై, పువ్వుల్లో పువ్వయి, ఇసుకలో రేణువై, యమునలో బిందువై స్తబ్ధంగా కూర్చుని కృష్ణ వంశీనాదాన్ని హృదయంలో పోసుకున్నాడు. పరిశుద్ధమైన స్వరాలలో ఒక్కొక్క స్వరాన్ని మనసులో నిలుపుకుని దాని విశ్వరూపం దర్శించడానికి తపస్సు చేశాడు. అదే మనసులో పదిలంగా దాచుకొని పరుగున తన కుటీరానికి వచ్చాడు. కొత్త వెదురు కోసి స్వరద్వారాలువేసి, మనసులో స్వరాన్ని ఇందులో పలికించబోయాడు. ఆ స్వరం తన ఈ వేణువులో పలికితే ఇది కృష్ణయ్యకు కానుక ఇవ్వాలి. కాని అది పలకలేదు. పలికించాలని అతను ఎన్ని వేల వేణువులో చేశాడు. తన ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసాలన్నీ వేణువును శ్రుతి చేయడానికే ఉపయోగించాడు. జీవితకాలమే తక్కువ. ఒక జీవితానికి లెక్కదేలే ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసాలు కొన్ని కోట్లు ఉంటాయి. వాటిని వృధాచేస్తే ఎలా? యమున ఒడ్డున పొదల మాటున దాగి కూర్చుని కృష్ణుడి మురళి విన్నప్పుడు అతను వూపిరి బిగబట్టుకునే కాలం గడిపేవాడు. అక్కడ పొదుపు చేసిన దానిని తన కొత్త వేణువును పూరించడానికి ఉపయోగించేవాడు. తీరా పూరించేసరికి అది శ్రుతి శుద్ధంగా వినబడేది కాదు. పైగా జీరబోయేది. లోపలేవన్నా ఈనెలు లేచాయేమోనని గోపన్న ఎంతో శ్రద్ధగా లోపలకూడా నునుపు చేసేవాడు. ఇక పట్టుకు వెళదాం అని లేచేసరికి దాని గొంతుక జీరబోయేది.

గోపన్న పూర్వం ఎన్నో వేణువులు చేశాడు. తృప్తిగా వాయించాడు. బాగానే ఉందనుకున్నాడు. కాని ఒక స్థాయి వచ్చాక అతనికొక ఊహపోయింది. వేణువును కిందపెట్టి, సంగీతాన్ని ఊహించబోయాడు. ఊహించిన సంగీతాన్ని భావనచేసి, భావించిన దానిని అనుభవించి దర్శించేసరికి అతనికొక సత్యం తోచింది. సంగీతాన్ని అనుభూతికి తెచ్చుకోవడానికి జంత్రగాత్రాలను ఉపయోగించబోవడం అవివేకం. జలపాతాన్ని వెదురుగొట్టంలో ఇముడ్చడం పొరపాటు. సముద్రాన్ని పాలకడవలో ఇముడ్చడం తెలివితక్కువ... ఊహకందే సంగీతంలో పాటకందేది శత సహస్రాంశం వుండదు.

ఊహసాగిన కొద్దీ స్వరలత దిగంతాల వరకు వ్యాపించసాగింది. ఆకాశం వరకు వ్యాపించసాగింది. రోదసి అంతా నిండిపోసాగింది. క్రమంగా, ఓంకార జనితమైన స్వరార్ణవం తిరిగి ఓంకారమై భువన సమ్మోహనంగా భీకరంగా అద్భుతంగా ఎరుకపడసాగింది. శ్రుత సంగీతంలాఇందులో అపశృతులు లేవు. అపశబ్దాలు లేదు. అన్ని వేదాంతాలు, అన్ని సత్యాలూ అర్ధసత్యాలేనంటూ , తనలో భాగాలేనంటూ నిలచే అద్వైత సత్యంలా ఈ సంగీతంలో అపస్వరాలు కూడా అర్ధస్వరాల, పూర్ణ స్వరాల పక్కన నిలిచి, అందాలు నంతరించుకొని, అందంగా భాసించసాగాయి. ప్రతి అణువునా భగవంతుడున్నాడు, ప్రతి శబ్దంలోను సంగీతం ఉంది - అన్న వాక్యాల తాత్పర్యం అతనికి ఎరుకపడింది. గోపన్న అర్భక దేహానికిది దుర్భరమైపోయింది. అతను ఊహించిన సంగీతాన్ని అనుభవించడానికి శక్తి చాలలేదు....అవయవాలన్నీ విలవిలలాడేవి. హృదయం బద్దలయిపోయే స్థితికి వచ్చింది. అందం,ఆనందం దగ్గరగా వస్తే ఇంత దుర్నిరీక్ష్యాలై దుర్భరాలై ఉంటాయని అతను ఊహించుకోలేదు. ఇప్పుడు గ్రహించి కూడా తప్పించుకోలేడు...

అతన్ని ఆ స్థితినుంచి ఐహిక స్థితికి తెచ్చి కాపాడినది-కృష్ణుడి మురళి...అది విన్న క్షణాన అతను ముగ్ధుడైపోయాడు. ఆస్థితిలోకే మేలుకున్నాడు. తన ఊహకు అందిన దానికన్న గొప్పదీ, ఆకళింపు చేసుకుని అనుభవించడానికి సులువైనదీ అతనికి ఆనాడే వినిపించింది. నాటినుంచి ప్రతి నిత్యం కృష్ణుడు ఎక్కడికి వెళ్తే

అక్కడికి వెళ్లి, మురళి వినేవాడు. కొత్తల్లో కొన్నాళ్లు గోపకాంతలు కంగారు పడ్డారు. తరవాత అతన్ని ఒక గోవుగా, చెట్టుగా జమకట్టేశారు.

ఇంత మోహనమైన సంగీతాన్ని కృష్ణుడు ఒక వెదురు ముక్కలో ఎలా ఇమిడ్చాడా అని గోపన్న ఆలోచించాడు. ఒకసారి అతని ఇంటికి వెళ్లి ఆ మురళిని ఎత్తుకు వచ్చాడు. యమున ఒడ్డుకు వచ్చి,చెంగు చాటు నుంచి మురళితీసి వాయించాలనుకునేసరికి అది కనబడలేదు!

మాయదారి కృష్ణుడు...గజదొంగ దగ్గర నేను దొంగ తనమేమిటి అనుకున్నాడు గోపన్న.

కాని గజదొంగ ఆ సాయంత్రం కనబడి "గోపన్నా, నా మురళి తీసుకుపోయావు కదూ...పోనీ ఇంకొకటి చేసిపెట్టు" అన్నాడు నవ్వి.

గోపన్న తెల్లబోయాడు.

ఆ మర్నాటినుండి వేణు నిర్మాణం ఆరంభించాడు గోపన్న. ఆరంభించిన నాటినుంచి అతనిలో కొత్తశక్తి,కొత్త చైతన్యం మేల్కొన్నాయి. తన చేతులలో రూపు దిద్దుకుంటున్న మురళి రేపు మాపటివేళ కృష్ణుడి హస్తాలను అలంకరిస్తుందని ఆయన అందులోకి జీవాన్ని ప్రతిపాదిస్తాడని అనుదినం ఆశపడుతూ ఆనందిస్తూ మురళిని రూపొందించాడు. ఆయన పెదిమలానెచోట, వేళ్ళు ఆనే చోట మురళి కఠినంగా ఉండి నొప్పించకుండా ఉండేందుకు ఆయా ప్రాంతాలను తన చేతులతో అరగదీశాడు.

మురళి సిద్ధం కాగానే శ్రుతి చూశాడు. గుండె బద్దలయినంత పనయింది. అది శ్రుతి శుద్ధంగా లేదు. పైగా జీర. రెండు మూడు వేణువులు పలికినట్టుంది. కృష్ణుడు ఊదుతాడన్న ఆనందంలో దానికి ఒళ్ళు పులకరించిందా?....

గోపన్న అది పడేసి మరోటి చేశాడు. అదీ అంతే.

మర్నాడు వెదురు చాలా తెప్పించాడు. పది పన్నెండు చేశాడు. ఒక్కొక్కటీ ఊది చూడడం,నచ్చక పారవెయ్యడం...

"నీకు వేణువు ఇవ్వందే నా ముఖం చూపను కృష్ణయ్యా" అనుకున్నాడు. నాటి నుంచి ఇదే పని పెట్టుకున్నాడు. సాయంకాలం బృందావని వేపు వెళ్ళి వేణుగానం వినడం, ఉదయాస్తమానం కొత్త వేణువులు చెయ్యడం.

ఊళ్ళో వాళ్ళంతా ఇది వింతగా చెప్పుకున్నారు. కొత్తల్లో మెచ్చుకున్నారు. తరవాత ఆ సంగీతం పిచ్చి వదిలిందనుకుంటే, మళ్ళీ ఈ పిల్లంగోవి పిచ్చి పట్టిందిగావాల అని నవ్వుకున్నారు. తరవాత నవ్వారు.

గోపన్న పనికిరావని పడేసిన వందలాది వేణువులను కొత్తలో గొల్లపిల్లలు తీసుకుపోయేవారు. తరవాత అతనికి భయం వేసింది-వాటిలో ఏదన్నా కృష్ణయ్య దగ్గరకు పోతుందేమోనని, అందుకని చేసిన వేణువులన్నీ పాకలో అటకమీద పడేసేవాడు.

యమున ఒడ్డున గోపన్న పాక, పాక పక్కన పందిరికింద వెదుళ్లు, చెట్టుక్రింద కొలిమి చూసి ఊళ్ళో జనం హేళన చేశారు-"గోపన్నా! ఏకంగా పెద్ద కలప దుకాణం పెట్టరాదూ!...వ్యాపారం చేసినట్టూ ఉంటుందీ" అని...

గోపన్నకు నవ్వడానికీ, నవ్వుకోడానికి కూడా తీరికా, కోరికా, ఓపికా లేవు...

* * *

పాతికేళ్లు గడిచిపోయాయి. కృష్ణయ్య పెద్దవాడయ్యాడు. బృందావనికి రావడంలేదు. పట్నవాసం మనిషై పోయాడు. రాజకీయాల్లో తిరుగుతున్నాడు. అయినా కృష్ణాష్టమి వెళ్ళిన ప్రతి నవమి నాడు గోపన్న కొత్త ఉత్సాహంతో కొత్త వేణువు ఆరంభిస్తూ, 'పైసారి పుట్టిన రోజుకైనా పంపాలి...'అనుకునేవాడు.పుట్టినరోజు వచ్చేది-వెళ్ళేది...వేణువు మాత్రం కుదిరేదికాదు. ఏమిటో ఆ జీర-ఎవరో వెక్కిరిస్తున్నట్టు..ఏదో శాపం ఉన్నట్టు...

* * *

"నాయనా బువ్వదినవే...."అన్నాడు చిన్న గోపన్న.

తండ్రి వాడివంక చూశాడు. జాలి వేసింది. తల్లిలేని బిడ్డ తండ్రి ఉండీ లేని బిడ్డ. ఆ వయసుకి వాడే రోజూ ఇంత గంజికాచి పెడుతున్నాడు. వాడి అచ్చటా ముచ్చటా వాడే చూసుకుంటున్నాడు. అదీ మంచిదే అయింది.

రేపు అష్టమి వెళ్ళిన నవమినాటినుంచి, నాయనలేడని బెంగటిలుతాడన్న బెంగలేదు,ఎవరికి వారే యమునా తీరే...

"బువ్వదింటాలేగాని, రేపు కిష్టయ్య పుట్టిన రోజు...నువ్వు నందయ్యగారి లోగిలికెళ్లి ఎవరూ చూడకుండా ఇది కిష్టయ్యకిచ్చి-మా నాయనిచ్చి రమ్మన్నాడని చెప్పి రావాల" అన్నాడు గోపన్న.

"బువ్వదిను మరి" అన్నాడు బిడ్డడు.

గోపన్నకి ఎందుకో వాణ్ణి చూడగానే బాలకిష్టయ్య గుర్తుకొచ్చాడు.

అటూ ఇటూ బెరుగ్గా చూసి గబుక్కున వాణ్ణి దగ్గరకు లాక్కుని గాఢంగా ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

బుల్లాడికిది కొత్త...వాడు తెల్లబోయి చూసి బుగ్గ తుడుచుకున్నాడు. "బువ్వదిను మరి" అన్నాడు.

"మురళి పట్టికెల్తావా?"

"నువ్వలాగే అంటావు. పొద్దుటేలేమో ఇది బాగా లేదు ఒద్దులే అంటావు."

"అనను. ఈసారి చేసేది బాగుంటదిలే. అయినా సూడనుగా" అన్నాడు గోపన్న నీరసంగా నవ్వి.

"బువ్వదిను మరి" అన్నాడు చిన్న గోపన్న.

* * *

మర్నాడు ఉదయమే గోపన్న కొడుక్కి తలంటి నీళ్ళు పోశాడు. సాంబ్రాణి ధూపమేసి జుట్టు ఆరబెట్టాడు. చిక్కు దీశాడు. వదులుగా కొప్పు ముడేసి పూలు తురిమాడు. పట్టు కండువా తీసి పంచె కట్టాడు. మరోటితీసి ధట్టీ చుట్టాడు. కస్తూరి తిలకం దిద్దాడు. కాటుకదిద్ది, దిష్టి తగలకుండా బుగ్గన చుక్క పెట్టాడు. నెమలీకల వీవనలోంచి ఒక కన్నుతీసి కొప్పున బెట్టాడు.

చినగోపన్న కీ వరస బొత్తిగా నచ్చలేదు. ఎన్నడూలేని పనులు చేస్తున్నాడు అయ్య. వాడికెందుకో గుబులేసింది. కంట నీరు తిరిగింది. జాలిగా నాయన వంక చూశాడు. ముస్తాబు ముగించిన గోపన్న తృప్తిగా ఒకసారి కొడుకును చూశాడు.

క్షణంలో నిర్విణ్ణుడై పోయాడు. ఇదేమిటి బాల కృష్ణుడు...గోపాలకృష్ణుడు... ఇక్కడికి....ఎందుకొచ్చాడు? తాను ఏనాడో ఎత్తుకొచ్చిన వేణువు కోసమా?

గోపన్న తేరిపార చూశాడు. సందేహం లేదు- కృష్ణుడే. అప్రయత్నంగా చేతులు జోడించి దండం పెట్టాడు. ఒక్కసారిగా కన్నీరు కట్టలు తెంచుకుంది. అది దుఃఖమో, ఆనందమో.

"ఏందే అయ్యా" అంటూ బారున వచ్చి కౌగిలించుకున్నాడు కొడుకు. తండ్రి దండం పెట్టేసరికి వాడికి ప్రాణం కంగారు పెట్టేసింది,

గోపన్న ఉలికిపడి కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు. " దేవుడికి దండం పెట్టానురా" అన్నాడు. 'ఏదే...మురళేదే' అంటూ అటూ యిటూ చూశాడు. కనబడలేదు.

"అటకమీదెట్టాను.రాతిరి ఎలక లొస్తే..." అన్నాడు చినగోవన్న భయపడుతూ.

"ఆ! ఎంత పన్జేశావురా బాబూ..." అన్నాడు గోపన్న. ఎలకలుండేదే అటకమీద అని తెలిసి అక్కడ పెట్టడమేమిటని కేక లెయ్యబోయాడు గాని మనస్కరించ లేదు.

అటకమీద కెక్కి చూశాడు. అక్కడ తను పనికి రావని పడేసిన వేణువులు గుట్టలుగా ఉన్నాయి. అందులో ఏది కొత్తది? ఏది మంచిది ?

గోపన్న ఆ వేణువులన్నీ కిందకు దించాడు.

ఒక్కొక్కటీ తీసి వూది చూడసాగాడు.

"ఇదికాదు"

"ఇదీ కాదు..."

"ఇదీ కాదు...."

ఇటువేపు గుట్ట తరుగుతోంది. అటు వేపుది పెరుగుతోంది. కాలం తరుగుతోంది.

మధ్యాహ్నం భోజనం వేళ వచ్చింది. వెళ్ళింది. గోపన్న "నేతి నేతి" అనుకొంటూ వేణుపరీక్ష సాగిస్తూనే వున్నాడు.

చిన్నగోపన్నకి తండ్రిని పలకరించేందుకు సాహసం చాలలేదు. వాడూ అలాగే కూర్చున్నాడు...చెమటకి కస్తూరి బొట్టు కరిగిపోయింది. కాటుక చెరిగిపోయింది.పూలు వాడిపోయాయి. వాడి సంతోషం, ఉత్సాహం చెన్నుదరిగాయి. అన్నం తిననందువల్ల నీరసంకూడా కలిగింది.

కాని,గోపన్న ఇవేమీ గమనించే స్థితిలో లేదు.

ఇదికాదు,

ఇదీకాదు...

ఇన్ని వేణువుల గుట్టలో ఎక్కడో సత్యమైన కొత్త వేణువు దాగి ఉంది.

అది సత్యమైన దేనా?

...ఏమో...గోపన్నకి తెలియదు. పరీక్షించి చూడలేదు. అయివుంటుందని, అయితీరాలనీ...

* * *

పొద్దు వాటారింది. చీకటి చిక్కబడింది. చిన్నగోపన్న దీపం వెలిగించాడు.

"నాయనా, చీకటి పడిపోతోందే. పుట్టింరోజు పండుగయిపోతుంది." అన్నాడు జంకుతూ, గోపన్న తల ఊచాడు. ఇక రెండే రెండు వేణువులు మిగిలాయి. ఒకటి చూశాడు.

ఇదీ కాదు.

ఇంక ఒక్కటి మిగిలింది. ఇదేనా...ఏమో..అతను ఉదయం వెతుకుతున్నది మంచిదికాక, కానందువల్ల ఈ గుట్టలో పడిపోయిందేమో. ఇప్పుడు మిగిలింది-ఒకప్పుడు పనికిరాదని తాను పడవేసిందేమో...

చివరి మురళిని పరీక్షించడానికి గోపన్నకి ధైర్యం చాలలేదు. సత్యం తెలుసుకొని చనిపోగల శక్తిలేదు. మళ్ళీ ఇంకో ప్రయత్నం చేసే ఓపిక లేదు. వ్యవధిలేదు.

"ఇదే" అన్నాడు ధీమాగా.

"చూడవా?" అన్నాడు కుర్రాడు.

"ఒద్దు...లగెత్తు..కిష్టయ్య చేతి కియ్యి. ఆయనే చూస్తాడు, ఆయనే చెబుతాడు" అన్నాడు గోపన్న.

కుర్రాడు ఇంక ఆగలేదు. మళ్ళీ తండ్రి మనసు మారేలోపల పారిపోవాలనుకున్నాడు. చీకట్లోకి పరుగెత్తాడు.

* * *

పాతిక సంవత్సరాల గాలివాన వెలిసింది.

గోపన్న నీరసంగా మేను వాల్చాడు. పూర్వం ఊహా సంగీత ప్రపంచంలోకి తొంగి చూసినపుడు కూడా ఇలాంటి

నిస్త్రాణే కలిగేది. ఇవాళా అదే...

తాను పని ముగించాడా...భగవంతుడికి సరియైన శ్రుతి శుద్ధమైన వేణువును పంపాడా....

ఇన్ని సంవత్సరాలు కృషిచేసి ఇన్ని వేల పరీక్షలు జరిపి, చివరికి పంపిన వేణువును పరీక్షించుకోలేదు. అది కృష్ణయ్యకే వదిలేశాడు. శ్రుతి సరిలేకపోతే ఆయనే సరిచేసుకొంటాడు.

అయినా శ్రుతి శుద్ధంగా ఉందో లేదో నిర్ణయించే జ్ఞానం తనకు ఉందా....సరిచేసే శక్తి ఆయనకు లేదని తను అనుకొన్నాడా? గోపన్నకు నవ్వు వచ్చింది...

ఎంత పొరబాటు...పాతికేళ్ళ పొరబాటు....ఒక జీవితం పొరబాటు. ఆయన అలుగుతాడా...అలగడు. నవ్వుకుంటాడు. వెర్రిగోపన్న అనుకొంటాడు. అనుకొని మురళిని తన పెదిమల దగ్గర ఉంచుకుంటాడు. శ్రుతులన్నీ దాచుకున్న బొజ్జలోంచి ఓంకారానికి మూలస్థానమైన నాభిలోంచి మంగళ గళంలోంచి మధురాధరాలలోంచి....

వెన్నా పాలూ ఆరగించిన మధురాధరాలలోంచి. రాధాధరాలను పవిత్రం చేసిన మధురాధరాలలోంచి జీవం వచ్చి తన వేణువులో ప్రవేశిస్తుంది...

తన పక్కనున్న వేణువులోంచి సన్నటి చక్కటి స్వరం నెమ్మదిగా ఇవతలికి రావడం, వచ్చి తన చెంప నిమరడం గమనించాడు గోపన్న.

ఇదేమిటి! తను పనికి రాదనుకున్న మురళి....

ఇంకో క్షణానికి ఆ పక్క మురళి ఉత్తర క్షణార్థానికి ఇటుపక్క మురళి మేలుకున్నాయి. మరికొద్ది క్షణాలలో ఆ కుటీరంలో సహస్ర వేణువులూ భువన మోహనంగా గానం చేయసాగాయి. గోపన్న లేచి కూర్చున్నాడు. భ్రమరాన్ని చూస్తున్న కీటకంలా దశదిశలా పరిభ్రమించాడు. అన్ని వేణువులూ పాడుతున్నాయి. అన్నిటిలోనూ అలనాటి బృందావన కృష్ణుడి మోహన గానమే. అన్నీ శ్రుతి శుద్ధంగా ఉన్నాయి. అసత్యమైన వేణువు లేనేలేదు. భగవంతుడికి ఉపయోగపడని వేణువేలేదు...

గోపన్న విభ్రాంతుడైపోయాడు.

నీరసంగా ఆనందంగా మేనువాల్చాడు. సహస్ర వేణునాద స్వరార్ణవంలో-సాక్షాన్మహావిష్ణువై తేలుతున్నాడు...

వేణుగానం ముగిసిన కొద్ది క్షణాలకు అంతకన్న మధురమైన అడుగుల సవ్వడి వినబడింది. చిన్న గోపన్న వచ్చి వుండాలి. తను పంపిన మురళి మంచిదో కాదో చెప్తాడు. ఈ సత్యం ఇక తెలిసినా మానినా ఒకటే. అంతకన్న గొప్ప సత్యాన్ని దర్శించాడు గోపన్న.

గోపన్న నెమ్మదిగా కళ్లు తెరిచాడు.

గుమ్మంలో బాలకృష్ణుడు!

పట్టుపంచ పట్టుధట్టీ కస్తూరిబొట్టు బుగ్గన చుక్క సిగలో పింఛం...

“నువ్వే వచ్చావా కిష్టయ్యా...” అంటూ లేచి కూర్చుని చేతులు జోడించాడు గోపన్న.

“అయ్యా అయ్యా, కిష్టయ్య నీ మురళి వాయించాడే. నాకు బువ్వ పెట్టాడు. ఇక్కడ ముద్దెట్టుకున్నాడు. అయ్యా మరేం...కిష్టయ్య నీ మురళి వాయించేవాడే. కానీ... మరే...ఎంత వాంచినా ఏమీ వినబడలే. అస్సలు పాట రాలేదే..కాని కిష్టయ్య మంచోడు. నన్నిక్కడ ముద్దెట్టు...”

గోపన్న తల పక్కకు తిప్పి గదినిండా పడివున్న వేణువులను చూశాడు.

ఇంతసేపూ గానం చేసి అలసిపోయిన వేణువులవంక ఆప్యాయంగా సగర్వంగా చూసి ఒకటి తీసి ముద్దు పెట్టుకున్నాడు గోపన్న.

వయోవృద్ధులూ హలో! హలో!! 17

గుండెపోటు

ప్రొఫెసర్, డా. పి.తిరుమలరావు

263/3 ఆర్‌టి, సంజీవరెడ్డినగర్,
హైదరాబాద్-500 038
ఫోన్: 270 263

మనిషి సునాయాస మరణాన్ని కోరుకోవచ్చు. కానీ అకాల మరణాన్ని కోరుకోకూడదు. ఉధృతంగా గుండెపోటు వస్తే మనిషి కొన్ని నిముషాల లోనే ప్రాణాన్ని విడుస్తాడు. ఇది ఆలోచించడానికి సునాయాస మరణంగానే కనిపించవచ్చు కానీ ఇది బాధాకరమైన మరణం. ఇలాంటి మరణాన్ని కొని తెచ్చుకోకూడదు. మరణాన్ని సాధ్యమైనంతలో జయించాలి, యముడి చేతిలోని పాశానికి దొరకకుండా తప్పించుకోవడమే వివేకవంతుడి లక్షణం. ఈ విషయంలో ఎలాంటి ప్రయత్న లోపమూ వుండకూడదు.

మనిషికి గుండెపోటు రావడానికి ముఖ్య కారణాలు రెండు: ధూమపానం, మధుసేవనం. అంతేకాదు, అమితంగా కొవ్వువదార్థాలు వున్న ఆహారం తీసుకోవడం, లావెక్కడం, మానసిక వత్తిడికి గురికావడం, లక్ష్యంలేని విచ్చలవిడి జీవితం- హృద్రోగాలకు కారణమవుతున్నాయని వైద్యులు చెబుతున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితిని తప్పించుకోవడానికి అమెరికా వంటి దేశాలలో ప్రయత్నాలు మొదలయ్యాయి. అక్కడ సిగరెట్లు తాగటానికి వ్యతిరేకంగా వుద్యమాలు వచ్చాయి. సిగరెట్ల ఎడ్వర్టయిజ్‌మెంట్లు పత్రికలలో ప్రచురించడాన్ని నిరోధించారు. దీనితో కొందరైనా హృద్రోగాల బారినుంచి తప్పించుకునే అవకాశం ఏర్పడింది. ఇది మిగతా దేశాలు కూడా అనుసరించతగ్గ మార్గం.

కొందరు తమ ఆరోగ్యాలను లెక్కచేయరు. రోగం వస్తే డబ్బుతో కుదుర్చుకోవచ్చులే అన్న ధీమాతో వుంటారు. ఇలాంటి వారికి గట్టి ఎదురు దెబ్బలే తగులుతుంటాయి. ఒకసారి ఆరోగ్యం పాడైన తర్వాత ఎంత ఖర్చుపెట్టి బాగుచేయించుకున్నా అది తాత్కాలికమే అవుతుంది. చాపకింద నీరులా రోగం ముదురుతూనే వుంటుంది. అందువల్ల డబ్బు వల్లే ఆరోగ్యం బాగుపడుతుందన్న భ్రమలు వదులుకోవాలి. ఆరోగ్యానికి చేటు కలిగించే అలవాట్లను మానుకోవాలి. జీవితాన్ని ఆరోగ్యవంతమైన వాతావరణంలో నడుపుకోవాలి.

మనం నిత్యం జవజీవాలతో తొణికిసలాడాలంటే హృదయం, ఊపిరితిత్తులు ఆరోగ్యవంతంగా వుండాలి. ఇవి పనిచేసే విధానాన్ని కొంచెం తెలుసుకోవలసిన అవసరం వుంది. గుండె దేశంలోని రక్త ప్రవాహానికి ప్రధాన వాహికగా వుంటుంది, కేంద్రంగా కూడా వుంటుంది. రక్తాన్ని ఊపిరితిత్తులలోని ప్రాణవాయువుతో మిళితం చేసి దేహమంతటికీ పంపుతుంది. ఆరోగ్యవంతుడి గుండె నిముషానికి 72సార్లు కొట్టుకుంటుంది. ఇలా కొట్టుకోవడం వల్ల దేహంలోని రక్తప్రవాహాన్ని క్రమబద్ధం చేస్తుంది. అందువల్ల హృదయ సంబంధ వ్యాధులు వచ్చినట్టు గ్రహించగానే వైద్యుని సంప్రదించడం అత్యవసరం.

మనం వ్యాయామం చేసేటప్పుడు, పరిగెత్తినప్పుడు గుండె వేగంగా కొట్టుకుంటుంది. ఈ గమనం త్వరలోనే క్రమబద్ధమవుతుంది. అలా సర్దుకోకపోతే డాక్టర్‌ని సంప్రదించడం మంచిది. గుండెకు రక్తం చేరవేసే ప్రధాన వాహికను కరోనరీ ఆర్టరీస్ అంటారు. దీనిలో ఎక్కడైనా అవరోధం ఏర్పడితే ఇలా జరగవచ్చు. లేదా ఎక్కడైనా రక్తం గడ్డకట్టి అడ్డు ఏర్పడితే గుండెపోటు రావచ్చు. గుండెకు చేరవలసిన బలం చేరకపోతే కండరాలు బలహీనపడి ఇలా జరగవచ్చు. గుండె నొప్పి మొదట వచ్చినప్పుడు ఎడమ గూడులోనూ, ఎడమ చేయిపై భాగంనుంచి మోచేయి వరకూ లేదా అరచేతి వరకూ నొప్పి వస్తుంది. ఈ నొప్పి తీవ్రంగా వున్నప్పుడు ముచ్చెమటలు పోస్తాయి. మనిషి నిలుచునే శక్తిని కోల్పోయి కూలబడిపోవచ్చు. ఇలా జరిగినప్పుడు ఏ మాత్రం ఆలస్యం చేయకుండా వైద్య సహాయం పొందాలి. లేకపోతే నొప్పి తీవ్రమై ప్రాణాలకే ముప్పు ఏర్పడవచ్చు.

ఇక ఊపిరితిత్తుల విషయానికి వస్తే- మన శ్వాస మొత్తం వీటివలనే జరుగుతుంది. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలు నిముషానికి సుమారు 18 సార్లు జరుగుతుంది. ఊపిరితిత్తుల వల్ల, శ్వాసక్రియ వల్ల నిత్యం అనుక్షణం మన రక్తం శుభ్రపడుతుంది. రక్తంలోకి ప్రాణవాయువులు చేరి కొత్త జీవం దేహంలోకి ప్రవేశిస్తుంది. మనం తీసే ఊపిరికీ మన ఆయుప్రమాణానికీ సంబంధం వుందని శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. అందువల్ల మన వూపిరిని ప్రాణాయామం చేత బంధించి కంట్రోలు చేయగలిగితే ఆయుష్షను పెంచుకున్నట్టేనని యోగా చెబుతోంది. ఇదే యోగాలోని ప్రత్యేకత. మనం భూమి మీద పుట్టినప్పుడే మన ఆయుష్షును దేవుడు నిర్ణయిస్తాడని ఒక నమ్మకం ప్రచారంలో వుంది. ఒక వేళ దేవుడిని నమ్మకపోయినా సైన్సు కూడా సుమారుగా ఇలాంటి విషయాన్నే చెబుతోంది. మన జీన్స్(ప్రాణబీజాలు)లోనే మన ఆయుప్రమాణం నిర్ణయింపబడి వుంటుందట! అందుకే కావచ్చు ఎవరైనా చనిపోతే- ‘అతని ఊపిరి ఆగిపోయింది’ అంటాం. అంతేకానీ, గుండె ఆగిపోయింది అని సంబోధించం.

అందుకే మన శాస్త్రాలను ఆధారం చేసుకుని, ప్రాణాయామం ద్వారా ఆయుప్రమాణాన్ని కొలిచి, నిర్ణయించి ‘పతంజలి’ లోకానికి చాటాడు. దీనిని పాశ్చాత్య దేశాలలో కూడా అంగీకరించారు. ఈ విధానాలను మన రుషులు ప్రయోగించి చూశారు. మనం ఎంత బలహీనంగా వున్నా కేవలం ఊపిరి ఆధారంగానే మనం యోగాసాధనను చేయవచ్చును. అందువల్ల ఇది వృద్ధులకు మరింత ప్రయోజనకరమని చెప్పగలను. పాశ్చాత్య దేశాలలోని మహేష్ యోగి మొదలైన వారు ఇస్తున్న శిక్షణ ఇదే. యోగా మనకు సంపూర్ణ ఆరోగ్యాన్ని ఇస్తుందనడంలో ఎలాంటి సందేహాలు అక్కరలేదు.